

ZOMBOR ÉS VIDÉKE

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 12 korona
Fél évre . . . 6 korona
Negyed évre . . . 3 korona
Egyes szám 12 fillér

POLITIKAI LAP.

Felelős szerkesztő: OBLAT KÁROLY

Szerkesztőség és kiadó-

hivatal: Zarándok u. 7.

☐ Telefon-szám: 174. ☐

Kéziratokat nem adunk vissza.

POLITIKAI HÍREK

Kilépés a választójog miatt. Paizs Gyula, a rácalmási kerület Kossuth-párti képviselője csütörtökön levelet írt Kossuth Ferencnek, amelyben bejelenti, hogy a pártból kilép. Paizs azt írja leveleiben, hogy a választói jog az ellenzéki pártok által elfogadott alakjában átmenet nélkül megszüntetné a birtokos földművesosztálynak a jelenlegi választók számában mutatkozó túlsúlyát és átvinné olyan osztályokra, amelyek arra jogos igényt nem tarthatnak. Minthát ebben a kérdésben nagy ellentét van közte és a Kossuth-párt között, a pártból kilép.

Az új nyugdíjtörvény életbeléptetése. Újévkor lépett életbe az új nyugdíjtörvény, a melynek bizonyos nyugdíjazottakra nézve visszaható ereje is van. Láttuk már a törvény tárgyalása előtt, hogy egyes osztályok elégedetlenek vele; de ezeknek is be kell ismerniök, hogy a tisztviselők helyzetén ez a törvény lényegesen javított, minden kívánást pedig lehetetlen teljesíteni, még pedig annál kevésbé, mert ennek a nyugdíjtörvénynek fokozott terheit is legnagyobbrészt azok viselik a közterhek keretében, akik benne érdekelve nincsenek. Különösen javult e törvény útján az özvegyek helyzete, leginkább pedig a többgyermekes özvegyeké, a kik ma a gyermekellátás járulékának fölemelése által jóval kedvezőbb helyzetbe jutnak, esetleg kétszer akkora nyugdíjat fognak élvezni (természetesen a míg gyermekeik el nem érik a neveltetési járulékok föltételező korhatárát), mint eddig. De az elmúlt évben nyugdíjba lépett s ezután nyugdíjba lépő tisztviselők is jelentékeny előnyökhöz jutnak a multhoz képest; például magával a lakbérjárulékkal is, a melyben eddig egyáltalában nem részesült a nyugdíjazott, úgy, hogy a nyugdíjbalépés legtöbbször nem az öregség jutalma, hanem ugyszólván, teljeser igazságtalanul, büntetése, terhe volt. A tisztviselők részére tehát az új nyugdíjtörvény életbeléptése kellemes újvívi ajándék. Vajha ilyen módon csak megközelítőleg tudnák a társulásra szorított egyesületek és tagjaik érdekét kielégíteni! Amíg ez nem történhet meg, addig haszntalan akarjuk kevesbiteni azoknak a fiataloknak a számát, a kiknek szabad pályákon kellene boldogulást keresni s nem állami hivatalokért protektorokat hajszolni.

1913. január 10.

Lukács választójogi törvényjavaslata ellen a demokrácia nevében intézik a leghevesebb és egyszersmind a legigazságatlanabb támadást. Ez a javaslat ugyanis

nemcsak általában véve demokratikus, nemcsak demokratikusabb sok tekintetben az egyesült ellenzék reformtervezeténél, hanem a magyar állam nemzeti jellegének sérelme nélkül létesíthető legdemokratikusabb kiterjesztése a népjogoknak.

Erről még mindenki megbizonyosodhatik, aki elolvassa a törvényjavaslatot és annak meggyőző erejű indokolását. A kiterjesztés mértéke akkora, hogy a választók száma már az első esztendőben csaknem megkétszereződik. Ezen a növekedés lehetővé tételénél fogva Lukács javaslata demokratikusabb, mint az ellenzéki, jöjjehet az utóbbi két millió négyszázezer polgárt ruházna fel választó joggal. Amde az ellenzék ezt a számot egyszersmindenkora vagy legalább is a jövő reformig törvénybe iktatná és úgy évtizedekre újat állaná a fejlődésnek; ellenben a Lukács javaslata értelmében a szavazók a lakosság számának szaporodásával és a műveltség terjedésével emelkedik, ennél fogva rövid idő alatt el fogja érni, sőt túl fogja haladni az ellenzék által önkényesen leszögeezett számot. A mai viszonyaink közt elképzelhető legdemokratikusabb javaslat Lukács javaslata azért, mert mindenkire kiterjeszti a választói jogosultságot, aki annak önálló gyakorlására műveltsége, érettsége, higgadsága, vagyoni helyzete, élethivatása vagy rendes foglalkozása révén képesnek mutatkozik. Ez a szavazati jog tehát igazán általános, mert csupán oly feltételtől függ, amelyet mindenki betölthet, sőt köteles is betölteni, ha egyáltalában hasznos tagja akar lenni a nemzetnek.

Ugyanis Lukács javaslatában a választói jogosultság a harminc éves korhatárhoz s egy minimális értelmű cenzushoz van kötve. A magasabb korhatárt az kívánja meg, hogy a jogkiterjesztéssel járó átalakulás ne rohamos, hanem fokozatos legyen és ez legkevésbé sem sérti a demokrácia követelményét, mert a mai korhatár inkább csak papiroson van meg és igen csekély azok száma, akik harminc évnél fiatalabb korban tényleg érettek a közjogok gyakorlására, ezeknek pedig, vagyis a magasabb képzettségűeknek, Lukács javaslata is már huszonnégy éves korukban megadja a szavazati jogot. Végül pedig ezt a korhatárt a művelődés terjedésével bármikor igen könnyen lejebb is lehet szállítani.

Még kevésbé eshetik kifogás alá a demokrácia szempontjából az az intézkedés, mely az elemi iskola elvégzését teszi a választói jog gerincévé, hiszen már több mint negyven év óta van törvényünk, amely az általános iskolakötelezettséget írja elő, a képzelhető legdemokratikusabb felfogás tehát az, mely a szavazati jogot éppen oly általánossá teszi, mint aminők az állampolgári kötelességek.

A javaslat ellenzői tehát másutt ino-zenek ellene támadást, ne a demokrácia szempontjából, mert Lukács demokráciája nem csak nemzetibb, de nagyobb és igazabb is, mint az övék.

A városi polgárság.

Az adóügyből kifolyólag ugyancsak izgatják és lázítják a városi polgárságot a kormány és a munkapárt ellen. Oly nagymérvű az igazság, s annyira nincs arányban a kormány elkövetett »bűnével«, hogy azt kell gondolnunk, a heves adóügyi agitáció mögött más politikai célok és érdekek lappanganak.

A polgárságot az adótörvények életbeléptetéseért, illetőleg az egy évi halasztás meg nem adásáért izgatják a kormány és a többség ellen. A vezetők nyilván abban sántikálnak, hogy minél magasabb falakat építsenek a polgárság s a munkapárt közé. Valami új pártalakítási szándék bujkál a bokrok mögött. Most még féltéken és szemérmesen latolgatja az estő yekei, ma még nem vall színt: rövid idő múlva majd elő áll a farbával, ha a taps, ünneplés, a szónoki siker a fejekbe száll.

Mi pedig hisszük és valljuk, hogy ez az »önzellen« politikai spekuláció nem ér célzt. A négyülések forró hangulata elszáll, a józan megfontolás felülkerekedik, az a polgárság, a mely az adókérdésben, sajnálatos félreértés folytán a munkapárttal szembe kerül, be fogja látni, hogy egy hatalmas, nagy párt, a mely az ország kormányzatáért felelős, jobban megvédi a városi polgárság érdekeit, több szolgálatot tehet czéljainak, inkább előmozdíthatja javát, mint oly új párt, a mely még meg sem alakult, a mely még tul sincs születésének vajadásain, a mely az agitálásban mindenkor termékenyebb lesz, mint az alkotásban, s a mely ha mint »városi párt« alakulna meg, a maga exkluzivitásával akarhatja ellenére is élesen szembe állítaná a városokat az ország többi részével.

Igaz, a vidék most nyájas simogatásban részesül s agrár és merkantil-érkek gyönyörű harmoniában oltadnak össze. Szívesen látott vendég most a »népnyuzó« gentry, az átkos nagy-

birtok meg éppen lábhozomló radikális hódolat szenvedő alánya.

Am mi úgy gondoljuk, — maradjanak csak a városok az összes politikai pártok dédelgetteljei. Legyenek egyformán kedvesek minden meglévő párt szívének. Azt a nagy fényűzést, hogy érdekei, céljai, törekvései általmára külön párt alakítsák; ez a felesleges és egy cseppet sem okos fényűzést a városok, ha megbírják is, aligha volna helyénvaló gyakorolniok.

Igaz, ha a négyféléseken elhangzott jeles és ékesszóló beszédeket olvasuk, azt kellene hinnünk, hogy ebben a liberalitásáról híres országban a városok népe hitvány rabszolgaságban él; hogy az állam minden intézménye az ő elnyomására van kigondolva; hogy szellemi és anyagi fejlődésének mindenütt az útjába állunk; hogy koldussá, toporngyossá, elnyomott páriává akarják őt tenni azok az adótörvények, a melyeket egy más kormány terjesztett be és egy más többség szavazott meg; a melyeket törvényerőre emelt oly korszak, a melynek megteremtésében, a nemzet nyakára hozatalában azok a politikuskok buzgólkodtak a legjobban, a kik ma a koalíciós uralom édes gyermekét, az adótörvényt, — egy kicsit ugyan elkésve, — izzó ékesszólásuk lángjával perzselik meg.

Nem vetünk következtetlenséget e férfiak szemére, sőt szívesen elismerjük, hogy akkor is irtak, beszéltek a javaslat ellen. Állítjuk azonban, hogy az akkori szelíd elméleti harczokat nem tüzelte, mint most, az ártani vágyás démona. Az ő akkori harczuk nyájias enyélgs volt mai romboló harczukhoz képest. Akkor nem igyekeztek fellázítani a városok népét a Wekerle-kormány alkotása ellen. S a polgárság, a mely ma ő szerintük lázadik s a »retentő igát» le szeretné rázni a nyakáról, akkor keserűket nyelt és e törvények rosszóságáról legfeljebb hangosan gondolkodott.

A városok polgársága, akár mennyire izgatná is az adókérdésben közte és a többség közti támadt látszólagos ellentét, be fogja látni, hogy legkipróbáltabb és leghivebb barátai a jelenlegi többségben vannak.

A várost polgárság felkarolásának, a városi elem kultuszának hagyományát a nemzeti munkapárt a volt szabadelvűpártól örökölte. Harmincz esztendeig alkodott a szabadelvűpárt harmincz esztendeig volt kezébe leléve az ország sorsa.

Ezt el lehet felejteni politikai számtásból és pillanatnyi taktikai érdekből; el lehet felejteni az agitáció beszámíthatatlanságában; de nem lehet

elfelejteni a nyugodt elmélkedésnek és a magabizáltságának órájában.

Az pedig, hogy éppen a Lukács László kormányát vélje a polgárság egy része a maga esküdt ellenségének, holott hosszú politikai pályán Lukács László a polgári önértelnek, munkabírásnak és felvilágosodott gondolkodásnak volt elismert mintaképe — ez már betegségnek a tünete, s üldözési mániához hasonlatos.

A ki az adótörvények miatt országos agitációt indít a munkapárti kormány és többség ellen, — cselekedhet téves meggyőződésből és hallgathat a politikai szenvedély pillanatnyi sugallatára.

Am a ki teljesen és mindenkorra szeretné elidegeníteni a városi polgárságot a munkapárttól; a ki a polgárságnak az adóügyből támadt elkéséredését csak arra használta fel, a mire lavirozashoz értő, ügyes hajós a szelek irányát s a hullámok játékát: arra, hogy új pártalakulást a partjain kössön ki — az nem jó tanácsadója és nem igaz barátja a polgárság egyetemének.

Tisza István gróf.

Az a társadalmi bojkott, amelyet az ellenzék Tisza István ellen hirdetett, kezd nagyon furscán és nagyon kellemetlenül elsültni. Tisza István nem az az ember, aki a legkisebb sérelmet eltűrné a maga jelleme és egyénisége rovására, hanem mindenkinek megfelelő érdeme szerint és kinek-kinek végig ver a hátán. Mint haladó gondolkodású emberek nem vagyunk hívei a párbajnak és annak a téves felfogásnak, hogy párviadalban valaki becsületét megvédelmezheti, de tagadhatlanul jóleső érzéssel tölt el bennünket az a tudat, hogy Tisza István elvei ép oly hatások, mint pirozjtjai. Tisza legnagyobb ellenségeit, hiszen valljuk meg sokan vannak, ép úgy mint érte rajongó lelkes híveit, egyformán lepte meg az a nyugodtság és bátorság, amelyet ez a csodálatramélló ötvenhárom éves, reumas kettős pápaszemet viselő ember nagy szerüen megvívott párviadalaiban tanúsított. Miként a jóbarátok, úgy az ellenfelek is — sine ira et studio — megvallhatják, hogy Tisza nemes legyverekkel küzd. Ha kell nyomós érvekkel, ha szükséges hát kifejlesztett mellet és személyes bátorsággal, végül ha kényseritük snájdigul forgalott párbajkarddal. Valóságos regény alak. Egyetlen nagykaliberű politikuskunk, szalonok parkettijén a legelső táncos, lófuttatásokon a legelső úrlovas, a legextenzívebb gazdálkodási módot űző birtokos, aki ép oly kifőnően ért a common house speaker témájához, mint a cukorrépatermeléshez;

aki ép oly buzgósággal küzd a leánykereskedelem ellen, mint amilyen imponáló módon és fölényesen győzi le ellenteleit. Nagy révóta most hangzottak fel először éljen kiállítások Tisza mellett a Váci-utcában, amikor a házelnök második párviadalából is sértetlenül került ki. Még egy-két párviadalt és az ország legnépszerűbb embere Tisza István gróf lez!

SZINHAZ.

A mult heti műsor csupa ismétlésekből állott s a darabok az első előadásoknál többé kevésbé jobbaktak. Új darab csak egy került színre, a **Minisztrel-nők**, Nagy Endre sikerült aktuális komédiája. Az előadás kerekded, korrekt volt, csak az a hiba mutatkozott, hogy úgy látszik a darabot az előadók még nem tanulhatták be egészen jól, mert helylyet követ a sűgónak erős dolga akadt. Az egyes szereplők igen jól megállották helyüket. Benkéné szerepében Károlyi Ibolyka igen jó alakítást nyújtott s különösen az utolsó felvonásban kifogástalan volt. Ritkai Vilma jó szobaleány volt. A férfi szereplők közül Czobortól a már megszokott kitűnő előadást láttuk, de ez a szerep neki teljesen meg is telett s kitűnően ki is dolgozta. Igen jó volt Szécsi is a Vas doktor czinikus szerepében; nem különben Ungvári is helyes érzelkek és jól etaltalú jargonban dolgozta fel a czimszerepet. Nagyon jó volt Rónai is a budapesti házi úr képében és jó komikumát teljesen érvényre juttatta. Mig Várady-ról oly remek vígczet láttunk, hogy szinte szeretjük volna mint valódit — kidobni. Halmai igen jó inas volt s a magabizott és elbizakodott komornyik szerepét jól alakította.

A legutóbbi hét szenzációját a többi ismétlések mellett a directió által igen jól magyarul „sláger“ darabnak jelzett „Eva“ képezte. Hogy miért jelzetett ez a darab a „szezon sláger“-ének, azt ma sem tudjuk, — mint a hogy egyáltalában magyarul azt sem tudjuk, — hogy mi a „sláger“-nek a jelentése. Ha a direktor talán azt képzei hogy az a darab ugyancsak magyarul mondvá „beüt“ neki, úgy lehetett „sláger“ darab: de művészet tekintetében ennél sokkal „slágerebb“ darabokat láttunk az idén ennél a felkapott és talán semmivel sem indokolt reklám darabnál. Igaz, hogy talán a direktor erején túlköltekezett erre a darabra, sőt talán az egyes főszereplők is többet áldoztak jövedelmök és illete javadalmakból arra, hogy jól „tessenek“ — de azt igazán merjük mondani — hogy erre a túlköltekezésre sem ok, sem indok nem volt. Oszintén sajnáljuk a két primadonnát, ha tisztán ezért a darabért bocsátkoztak bele indokolatlan költekezésbe, mert más darab ezt jobban megérdemelte volna. Mondjuk ezt pedig azért, mert lehetséges, hogy a darab kellő diszlettel, kellő személyzettel és a zenekar erősségt túlhaladó hanganyaggal megállíthatja a helyét, de ma és mai társulati viszonyok mellett az „Eva“ szívesen elengedjük volna. Megengedjük, sőt szívesen acceptáljuk azt is, hogy a társulat a darab elfogadhatóvá tételre tekintetében minden lehető megtett,

Milka

SUCHARD

CSAK ALPESÍ TEJ-, KAKAO-, ÉS CSUKORBÓL ÁLL.

megengedjük azt is, hogy a színigazgató a darab szcenikai kivitele tekintetében minden anyagi áldozatot megkockáztatott, sőt a segédzenévezet felruházásával talán anyagi erejét meghaladó költségekre bocsátkozott bele, új díszleteket szerzett be, de a darabot így még sem kellett volna előadnia. Szivesen elismerjük azt is, hogy az előadó személyzet mindent elkövetett arra, hogy a darabot elfogadhatóvá tegye, de ez a szép törekvése egyáltalában nem sikerült. Kiss Cecil, Szécsi, Kerényi temperamentumos játékaikhoz hang is kellene, a mit egyáltalában nem kaptunk, úgy, hogy leszámítva a zene és táncszámokat oporteret egyáltalában nem élveztünk. Nem akarjuk e helyen az előadókat kritizálni, mert hiszen ők arról nem tehetnek hogy erejükkel túlhaladó szerepek eljátszására szorították, azonban azt készségesen elismerjük, hogy minden lehető elkövettek arra, hogy a reakció háritott nehézségekkel megküzdjenek; s ha ezt nem úgy sikerült — a hogy ők gondolták — az semmi körülmények között nem vehető az ő rovásukra. A jó akaratot, az iparkodást készséggel elismerjük, de Évát újból csak akkor kérünk ha a direktor erre megfelelő hanganyaggal rendelkezik. A toalettek, a tánczok, a zene és kar ellen kifogást nem emelhetünk, úgy szintén a rendezést is kifogástalannak tartjuk. A többi műsordarabok ismétlések, amelyekre kitérni nem akarunk, mert azok a régi erények és régi kifogások jegyében folytak le.

HÍREK

* Latinovits Pál beteg. Amint részről értesülünk, Latinovits Pál ny. főispán, orsz. képviselő a vármegyeyi közgyűlésről Budapestre jövet oly erős influenzába esett, hogy napokig 39 fokos lázban fektet. Most már elhagyta az ágyát, de kezelő orvosa utasítására még néhány napig a szobában kell maradnia. — A bérégi gazdák közül sokan keresték föl üdvözlőükkkel beteg képviselőjüket. Közös levelet is intéztek hozzá, melyben szeretetőknek és bizalmuknak meleg hangon adtak kifejezést.

* Jótékonyág. Fehér Gyula apátplébános, mint minden évben, úgy az idén is a helybeli I-66 betegsegélyző és temetkezési egyletnek 200 koronát adományozott. Fogadják a nemeslelkű adományozó ez uton is az egylet hálás köszönetét az elnökségtől.

* Lányi Mór — várospatya. Sajnos nem nálunk, hanem Szabadkán, amelyet irgélylünk is ezért. A szabadkai lapok pártállásra való tekintet nélkül örvendenek annak, hogy a városi képviselőtestület ilyen agilis és nagy közzgazdasági tudású férffuval gyarapodott. Lányinak olyan köztudomású érdemel vannak, hogy méltán kívánták a parlamentbe, mi is nagyon fájlaljuk, hogy egy ilyen nagy kaliberű ember nem vehet aktív részt az ország törvényhozásában. Azonban Lányi an-

nyira agilis és oly széles tudású ember, hogy sok alkalom nyílik számára másutt is használni a közügyek és a közzgazdaság terén.

* Elfogott tolvaj cigány. Távirati értesítést kapott a szabadkai rendőrkapitányság a zombori rendőrhátszótól, hogy egy zombori kávéház tulajdonosától Lajk Lajos 85 év körüli cigány egy 100 korona értékű hegedűt lopott el tokostól. A rendőrség az állomáson megvárta a zombori vonatot és Lajk-eket elfogta, a hegedűt elkobozta tőle, majd kihallgatás után szabadon bocsátotta. Lajk adójain (Pest-megye) illetőségtől. Az eljárás lopás vétségé miatt megindult ellene.

* Öngyilkos ujong. Norber József os. és kir. 23. gyalogezredbeli ujong hétfő délelőtt a legönységi szobában bajtársai szemelátára szolgálati fegyverével agyonlőtte magát és azonnal meghalt. Tettét szerelmi bánatában követte el.

* A pénzügyminiszter rendelete a zombori pénzügyigazgatóságához. A pénzügyminiszter a zombori pénzügyigazgatósághoz rendeletet intézett, a melyben a tőkekamat- és járadékadó alá tartozó jövedelmekről szóló vallomások beküldésére vonatkozó előbbi rendeletét további intézkedésig felfüggeszti. Ezzel egyidejűleg a pénzügyminiszter a jövedelemadóról szóló 1909. évi X. t. oz. 32. §-ában említett adóösszeíró bizottságok működésének megkezdését a további rendelkezésig szintén függőben tartani rendelte.

* A vasuti pénztár tolvaja. Még a múlt év november havában történt, hogy Szabadi István kétkéz Zomborban az egyik pénztári kezelőnőtől állítólag egy hivatalnok részére 100 koronát kért s a gyanútlanul átadott összeggel zsebében az első vonattal Szabadka felé akart szökni, azonban már Bajmokon utját állták a rendőrségünk őrizetbe vette. Mielőtt azonban még kihallgatását fogantathatták volna, kerekét oldott s a vinkovcei rendőrség csak most fogta el, honnan ismét a zombori rendőrség kezébe került, mely ma kísérte át az ügyészség fogházába.

* Jegyzői kinevezés. Az igazságügyminiszter Buday Kálmán dr. szegedi törvényészi jogyakornokot az újvidéki törvényészekhez jegyzőnek nevezte ki.

* Polgár Károly és a balazs-rencse. A volt zombori színigazgatónak magyarán mondvá peche van. Fiuméba nem mehet, mert ott a színház építése körül vannak zavarok. Egyik tőli állomásáról, Kaposvárról, szintén le kell mondania, mivel a jelenlegi pozsonyi színigazgató társulata több színésznek katonai szolgálatra történt behívása következtében több elsőrendű taggal megosapant és így egyszerre két helyen, Kaposvárott és Pozsonyban, nem játszhat. Le kellett tehát mondania az amugy is túlságosan költséges kaposvári kirándulásról és csakis tavaszra vonulhat be pozsonyi teljes társulattal a Kaposvárra. Igaz ugyan, hogy ha ezen kirándulás lukratívnek ígérkezik, elég szerződés nélküli színész és színésznő található

az országban, akikkel kiigészíthette volna személyzetét, de mindaz oly költséges, hogy ceruzával dolgozó színigazgató nem mehetett ily töltező alig kecsgetelő tőli vállalkozásba.

* Egy kis tallózás. Szomszéd lapjainkból veszünk át néhány szerény ibolyát. Mit csinál, helyesebben mit művel a környékbéli hírlapírás, ha netalán egyszerű eredeti hírről kell beszámolnia. Szó van itt betűzésről, szerencsétlenségéről és szerelemről. Kommentár nélkül közöljük a híreket: A „Zsabyia és Vidéke”; Szerencsét brolált. Eddig ismeretlen egyén f. hó 23-án d. e. 8 órakor Kaszper Gáspár zsabyiai lakos házába addig míg a piacon távol voltak a zárt ajtot álkulcsal történt kinyitása után be hatolt s ott szekrény és ágyakat feldurta. Miután e pénzt nem találta meg egy drb. 26 korona értékű selymekendőtt emelt el, Kaszper szerencsésjére a 400 korona készpénzt magával vitte annélkül marart volna, tettest a osendőrséggel keresi. — A „Zentai Friss Újság”; Sokan jöttek be szerkesztőségünkbe véres kezeiket mutatva, panaszkodni a városháza építőjének vétkes könnyelműségé miatt, aki vastag deszkákat fektet le az aszaltira, kiálló szegekkel, amiben este a járókelők kivétel nélkül elesnek... Et sic porro... — A „Palánka”; Késői szer elem. Radics Rádóné, 51 éves parragi özvegyasszony azon panaszt tette a osendőrségnél, hogy a minap este felé Mancias féle kocsmából hazafelé menet találkozott Popov Péroval, ki őt minden ok s szováltás nélkül a földre teperte, összevissza rugdosta, úgy, hogy a bordákon s füle tüvéen 14 napig gyógyuló sérüléseket szenvedett. Popov kihallgatásakor egész máskép adta elő a dolgot. Ugyanis az asszonnyal találkozáva az a nyakába borult s őt cökölgatni kezdte, mire ő ellökte magától a már őregedni kezdő asszonyt s az hanyat esve szenvedte az említett sérüléseket. Az ügy a bíróság előtt került tisztázásra.

Minden seb

gondosan tisztán tartandó, mert különben a legkisebb seb is nehezen gyógyuló sulyos sérülésé fejlődik. A prágai házi kenőcs 40 év óta a legmegbízhatóbb kötszések bizonyított. Megvédi a sebet, enyhíti a gyuladást és fájdalmat, hűsítőleg hat s elősegíti a hógedést és gyógyulást.

Postai szétküldés napoként.
1 dobozzal 70 fillér. Postán az összeg elegendően beküldés esetén 4 doboz 3 kor. 16 fill., 10 doboz 7 korona portmentesen. Figyeljünk a készítmény és készítő nevére, ára és védjegyére. Valódi csak 70 fillérről. Felárusítója

FRAGNER B.

csász. kir. ndv. szállító gyógyszerára a
— „FEKETE SASHOZ” —
Prag Kleinselte, 203. Eeke der
Nerudagase.
Kapható Ausztria-Magyarország
gyógyszertáraiban.

TUBERIN
ÖRKENY

Stessen addig, míg nem késő egészségét visszazerezni!

Egy jelentéktelennek látszó meghűlés az összes légzőszervek legkülönösebb megbetegedését vonhatja maga után. Így kezdünk eljajkora eljött venni a bajnak, mert a könnyelmű elhanyagolás sokszor végzetlössé válhatik. A meghűlésből eredő köhögés, rekedtség, meghűlés, nehézségteljeség az a legrosszservek hirtelen megbetegedéseinek kitűnően bevált az orvosi előjelölésnek. Mindenütt kapható. Egy üveg ára 2 korona 50 fillér. Egy nagy üveg ára 5 korona. Postán legkevesebb 3 üveg rendelhető meg utánvetellel az egyedül forrástól.

Diana-gyógyszerár, Budapest, Károly-körút 5. szám

* Kleiner Lajos káptalani helynök. A kalocsai főkáptalan jan. 8-án tartott gyűlésén Kleiner Lajos dulmii c. püspököt, a volt érseki helynököt választotta meg egyhanguan káptalani helynöké. A helynök, ki immár másodszer emelt az eláruló érseki megye élér. a főkáptalan bizalma, nyomban át is vette az egyházmegye kormányzását.

* Vízkereszt s az idő változása. Vízkereszt napján hirtelen hidegre változott az idő s a város falai közt fagypontra szállott le a hőmérő higánya. Ugy látszik, vízkereszt napjával beköszöntött a komoly tél, mely havat is hozott. Napok óta tartott az ég boltzatán az átláthatatlan nyomasztó szürkéség. A bekövetkező száraz fagy ellen mezőgazdasági érdekből kívánatos lenne, hogy a vetéseket hótakaró fedje, mely alatt a nedves talajban a gyökérzet erősbüthetnek.

* Nagyobb építkezések Bácska egyes városaiban. Baja város decemberi közgyűlése honvédszárlaktanya létesítését határozta el. Fervező és ellenbráz szakértől Tócsa Pál budapesti műépítést ajánlották a közgyűlésnek, amely akként döntött, hogy külön bizottságra bízák annak megállapítását, hogy szükség-e van-e a városnak spocialis szakértőre, Lehet az is, hogy a város más szakértőt választ. — Zenta város közgyűlése véglegesen elhatározta, hogy a Szt. István-templomot az újvárosi székházzal szemben építteti fel.

* Zombor szab. kir. város polgármestere a sajtótermékeknek hálaló vagy utcai terjesztése tárgyában kiadott 138000/1912. számú rendelet 4 §-a alapján közhírré teszi, hogy az Általános beszerzési és szállítási részvénytársaság hirlap osztálya budapesti cégnek a „Nap”, „Polgár”, „Budapest”, „Kis Ujság”, „Bjnye be jó”, „Az Est”, és „Népszava” című napilapok utcai elárúsításához az engedélyt 3 hónapra megadta.

* Felhívás. Egy szegény cseléd leány december hó 28-án elvesztett 50 korona papírpénzt 3 darabban a bezdányi út és a Széchenyi körúti részen. Felhívom a találót annak beszolgáltatására. Listevity Titusz rendőrőrkapitány.

* Talált tárgyak. A rendőrőrkapitány közhírré teszi, hogy folyó évi január hó 4-én fekete fejű fehér anyabirka, a határban gazdátlanul találtatott és a városi raktárba hajatott. Tulajdonjogát 2 tanú, vagy járlat által igazolja, 8 napon belül a rendőrkapitányságnál átvetheti. Ha a tulajdonosa nem jelentkezik a birka folyó évi január hó 27-én délelőtt 11 órakor a városháza udvarán árverés útján lesz eladva. Találtatott még egy aranylánca fülgekekkel és egy címtábla. A jogos tulajdonos felhívatik, hogy a rendőrkapitányi hivatalban annak átvétele végett egy év és egy nap alatt jelentkezze, mert ellen esetben a 33836/1898. B. M. rendelet alapján vagy a találonak adatai ki, vagy értékesítettén, az összeg az állampénztárban helyeztetik el, mely esetben az igazolt tulajdonos az elévülési határidőn belül érvényesítheti igényeit.

* Szabad Lyceum. Ma délután Krump Vilmos felkér. iskolai tanár tart lyceumi előadást a dróttalan táviróról. Az érdekes előadás iránt nagy az érdeklődés.

* Új lap Szabadkán. A Cséplő-géptulajdonosok Országos Szövetségének múlt havi kongresszusán hozott határozatnak megfelelően a szövetség hivatalos lapja Temevár helyét ezután Szabadkán fog megjeleníteni. A polgármesteri hivatalba tudomásul vétel végett ezt be is jelenítette ifj. Sitkey András lapkiadó és Major Jenő felolvasó szerkesztő. A havonként kétszer 1-én és 15-én megjelenő tizenkét oldalas lap Cséplőtulajdonosok Lapja címet

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás
 vese- és hólyagbajoknál, közzvényél, czukorbetegségél, vörhenyél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható dsványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Sainya-Lipóci Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

viseli. Első száma január 15-én jelenik meg érdekes közgazdasági cikkeivel. Főmunkatársként Raokó Mihály szabadkai köztisztviselőség vállalkozó szerepel.

* Miniszteri rendelet a tejes edények tisztántartásáról. Az utóbbi időben többször előfordult, hogy száj- és körümtájással fertőzött helyekről a tejkereskedőkhez és innen a termelőkhöz küldött tejes kannák közvetítették a fertőzést. Az ilyen esetek azt bizonyítják, hogy a tejszállításához használt edényeket sem a tejtermelők, sem a tejkereskedők nem tisztogatják kellő gondnal. A földművelésügyi miniszter a belügyi és a kereskedelemügyi miniszterekkel egyetértőleg elrendelte, hogy a tejszállításához használt edényeket használatbavétel előtt a tejtermelők kiürítés után, illetőleg visszaküldés előtt a tejkereskedők és mindazok, akik üres tejes edényeket szállítanak, bő vízzel tisztítsák ki-vül-belül gondosan megtisztítsák s azok állandó tisztaságára kiváló gondot fordítsanak. Ennek elmulasztása 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő kihágás.

* Fizetés képtelenség Szabadkán. A Budapesti Hitelesítési Véddé-egyesület jelentése szerint Radosajevits Péter szabadkai óég fizetésképtelen.

Bogdánovics pátriarka pásztorlevele. Bogdánovics Lucian pátriarka a görög-keleti karácsonyi ünnepek alkalmából pásztorlevelet intézett híveivel, a kiket különösen a legutóbbi külpolitikai eseményekkel szemben kibetendő magatartásra figyelmet. Hangulyozza a szerbek főpapja, hogy valamennyi hivatott tényező a béke föntartását óhajtja és hivatott int, hogy a mai mozgalmas időkben jól fontolják meg szavaikat és tetteiket, kerüljenek heves kontroverziák a más hitűekkel s nemzetiségűekkel. Ora inti híveit az alkohol fogyasztásától, majd a szerb egyházi autonomia újjászervezésére vonatkozó királyi káziratról világosítja föl híveit. Kifejti, hogy az újjászervezés célja oszupán egyes, célszerűtlennek bizonyult statutumok kiküszöbölése. Azokkal a rágalmakkal szemben, mintha a szerb egyházi autonomia teljes megsemmisítéséről volna szó, a pátriarka azt mondja, hogy az nem fog megtörténni! Hogy áldásosan lehessen működni az egyház és a nép javára szükséges a komoly munka és nem szabad hinni azoknak, akik a hierarchiát mindenkor kigunyolják, népellenséggel vádolták. egyrészt alaptalanul, másrészt anélkül, hogy ők jót és tükéleteseb tudtak volna alkotni.

* 10 heti fehérenemű-tanfolyam. A Zomborban fennálló Bácsmegeyi Női-ipariakola fehérenemű tanfolyamot rendez, mely e hó 20-án veszi kezdetét. A tanítás ideje: hétfő, szerda és csütörtök d. u. 2-4 óráig. Iratkozni lehet minden d. u. az iskola helyiségben. Tandíj 10 hétre 5 korona.

* Az új százkoronások. Az osztrák-magyar bank a következő kommunikétt teszi közzé: Egyes bécsi és budapesti lapoknak az a jelentése, hogy a múlt évben december havában kiadott új százkoronás bankjegyek két sorozatában sajtóhibák vannak és a bankvesztőség elrendelte e két sorozat aszonali bevonását és megsemmisítését — minden alap híjján járó mess. Egyetlen új százkoronáson sincs sajtóhiba és így nincs is ok azoknak bevonására.

Csak azoknak a cigarettázóknak a kik egészségükre való tekintetből nem sajnálnak naponta 1-2 fillert többet kiadni:

Club specialité
 120 lap 20 fillér
 70 " 12 "
 Adóbeza 1001 hivoly 70 "

Orvosi tanácsra a hűvelyek és lapocskák bronch- és sinnyomás valamint asinadeki gygymexetel. Ambrós-nálkál vannak, de mindam lapocskákban és hűvelyekben benne van sinnyomással a májgyógyászat alulírása "Módicsna"

Főraktár: A zombori m. kir. dohány és szivar különlegességi áruháza.

* Körözött váltóhamisító. Reiner Armin, a szabadkai Pannonia-kávéháza volt tulajdonosa, üzletének tönkrejutása után megszökött. Reiner innen Pécsre ment, a hol Kohn Sámuel panosvai lakos nevére feleségével együtt két darab egyenként ezerkoronás váltót hamisított. A hamisítások most kerültek ki és a pécsi törvényszék körözlevelet adott ki Reiner és felesége ellen.

* Mohol nem fizet. Moholról érkezik a hír, hogy a község január elsején nem fizette ki az alkalmazottait, mert a pénztárból elfogyott a pénz s a pénzüntézetek, melyeket a község megkeresett, a szükséges 30 000 korona helyett a háborúra való hivatkozással csak 800 koronát folyósítottak. A hír alig hihető el, mert Mohol egyike a leggazdagabb bácskai községeknek.

A gyomor
 egészségben való megőrzése főleg az emésztés megtartásán, előmordításán, szabályozásán és az elhanyagolt székrekedés elhárításán alapul. Egy kipróbált, a kereszték körül a legjobb és hatásos gyögyívővel gondosan előállított étvágyelőségit, emésztés előmordító és enyhén levezető háászert mely a mértékletenség ismert következményeit, hibás diét, megfűlés és elhanyagolás által előidézett székrekedést, mint gyomorégést, székszorulást, mértékletlen savképződést és göröszorult fájalmakat csillapítja és megszünteti, az a dr. Rosafőle gyomorbalzsam. Fragner B. prága gyögy-szertárából.

Figyelem! A csomagolás minden részén törvényileg bejegyzett védjegy van.

Főraktár: Fragner B. cs. és kir. udvari szállító a „Fekete sasok” Prága, Kleinselte 208. Nerudagasse sarkán. Postal székfűlés naponta. 1 egész üveg 3 K., fél üveg 1 K. Az üszeg előre beküldése mellett 1 kor. 50-ért egy kis üveg, 2 kor. 80-ért egy nagyüveg 4 kor. 70 két nagy üveg, 8 koronáért 4 nagy üveg, 22 koronáért 14 nagy üveg bérmentve Ausztria-Magyarország minden állomására küldetik. — Raktár: Ausztria és Magyarország gyögy-szertárában.

* A közszállítási szabályrendelet és a városok. A belügyminiszter a kereskedelmiügyi miniszterrel egyetértőleg közzétette az intézet a törvényhatóságokhoz, amelyben az 1907-ik évben kiadott közszállítási szabályrendelet betartására utasítja a városokat és a községeket. Az említett közszállítási szabályrendelet szerint a törvényhatóságok, a városok és községek kötelesek közszükségleteiket hazai iparokkal beszerezni. Dacára, hogy az említett rendelet a legáltalánosabban meghagyja, hogy minden olyan ipari szükéglelet, amelyet az ország területén állítanak elő, magyar iparosoknál kell beszerezni, mégis előfordult gyakrabban, hogy egyes városok, községek ilyen természetű közszükségleteiket külföldi cégekől szereztek be. A gyárosok e miatt úgy a kereskedelmi, mint a belügyminiszternél panaszt emeltek. A belügyminiszterium ezen panaszokat felülvizsgálta és most újra utasítja a törvényhatóságokat, a városokat és községeket, hogy az 1907-ben kiadott közszállítási szabályrendeletet a legszigorúbban tartják be.

* Öngyilkos katona. Szabadkán csatlórtók délelőtt a hadkiegészítő parancsnokság épületében az egyik hivatali helyiségben melbelötte magát Drixler György sváb közlegény. Drixler kileste azt a pillanatot, mikor magára hagyták, gyorsan levett egyet a falon levő Manikerek közül és melbe lötte magát. A golyó Drixler szíve fölött hatolt mellébe. A kórházba szállították. Tettének oka ismeretlen. Szabadkán rövid pár hét alatt tizenkét katona lett öngyilkos.

* Csukamájolaj helyett sok mindent hoznak javaslatba, de tudnia kell mindenkinek, hogy a Csukamájolajt semmi sem pótolhatja, mert mitsem emészt a gyöngye gyermek gyomra a tápanyagok közül könnyebben, mint a csukamájolajat. E könnyű emészthetőségben rejlik a titka a tápértéknek, azért tehát nem más, mint tiszta Csukamájolaj adjunk a gyermeknek, mely célra a Zoltán-féle a legkitűnőbb. Üvege 2 korona. Zoltán Béla gyógyszer-tárakban.

* Nagyszerbiai Marekovity Milán bajai kereskedőség a napokban nagyobb társaságban durva szavakkal kelt ki a király ellen és annak a reményének adott kifejezést, hogy nemsokára megállíthatjuk már Nagyszerbia határait, amely legalább is Kiszállásig fog terjedni. Féljelentés folytán a szegedi ügyesség utasította a bajai csendőröket, hogy indítsanak eljárást ebben az ügyben. A csendőrök a felségserűt kereskedőségét elfogták és a szabadkai ügyesség fogházába szállították, ahol Marekovity Milánt Denk Tivadár vizsgálóbíró hallgatta ki. Kihallgatás után a szegedi ügyesség fogházába szállították.

* Vörös mulatság. Viskereszt-Únnepep táncmulatságot rendezett a szabadkai Katolikus Kör. Ejtél után, mikor járában folyt a mulatság, Simonkovics Béla kereskedőség és Eretovics Fábán összekülönböztek és csakhamar tettelegességre került a dolog. A poskodás közben Eretovics revolvert rántott elő és ellenfelére lött. A golyó Simonkovicsot a jobb szeme alatt találta. A lövés zajára óriási pánik keletkezett a bálteremben. A leányok sírva menekültek a helyiségből, a férfiak pedig a verekedők körül tolongtak. Különbös véletlen, hogy az óriási tolongásban nagyobb baj nem történt. Simonkovicsot a kórházba vitték, hol rugtűni operáció után távolították el a golyót a fejéből. Állapota súlyos.

* Halálra ítél gyilkos. Ismeretes, hogy a szabadkai törvényszék mint esküdtségi bíróság Lőrincz Máté topolyai papusomestert, mert feleségét meggyilkolta, halálra ítélte. A kir. Kuria kedden tartott

ülésében a semmisségi páaszt elutasította és a halálos ítéletet jóváhagyta.

* A zöllés utján. Szomorú stációhoz érkezett Szabadkán, egy Boér Ernő nevű volt hivatalnok. Az utóbbi időben képtelenség állapotok árult, a rendőrség o-avargás miatt elfájlította és letartóztatta. A rendőrségnel megállapították, hogy néhány hónappal ezelőtt még posta- és távirólistát volt.

* Teljesen díjtalanul kapja meg mindenki az ócskás cipő és bőrkereskedésekben a művésziesen kiállított "Borson" fali naptárt, amelyet a "Borson" gummisarok gyárosaai tízezer vevőknek újví ajándékkul felajánlanak.

ARENA MOZI

Szombat és vasárnap.

Január hó 11 és 12 iki műsor:

A Budapesti Uránia Tudományos Színház állandó műsorzáma.

NAPOLEON.

3 felvonásban. Irta Pekár Gyula. 120 színesen vetített és 9 mozgófényképpel.

A darabban előforduló mozgóképek: A tüzérhadnagy és a kis mosónő. Az Alpok közt. A vincennesi dráma. Austerlitz. A császár megsebesül. A császár és az ellenség hazaszeretete. A visszavonulás. Egy sakkjátszma. Lemandós. A fontainebleau-i bucsu. Waterloo. Szent Iona szirtfokán.

(T. olvasóinknak. Akinek 1—2 éves Akác, Gledicsna, gyümölcsfa vadonc, továbbá mindenféle ojtott nemes gyümölcsfára van szüksége, annyival is inkább ajánljuk Ungváry László fajsokáját Cegléd, mert már több mint 27 éve küldi a szélrőzsa minden irányába évenként 100.000 száma a nemes gyümölcsfát és millió száma az 1—2 éves Gledicsna, Akác és mindenféle gyümölcsfa vadoncot. Árjegyzéket szívesen küld.

(Erdős pör van folyamatban a Brády-féle gyomoroseppek, (ezelött máriacelli-ceppek) utánzása és hamisítása miatt. Az utánzás oka abban keresendő, hogy a Brády-féle gyomoroseppek, egyszerűen elismert kitűnő hatásuknál fogva, szegényről egyaránt nagyon keresettek. Óvakodjunk ezért nagyon a hamisítványoktól és csakis olyan üvegeket fogadjunk el, melyek vörös dobozban és nem csak egyszerű papírosba vannak csomagolva, és amelyek védjegyén ott van a máriacelli istenanyja, jobbán a kiadott Jézussal, és amely dobozok "Brády O." aláírásával vannak ellátva. Készítője Brády C. gyógyszerész, Bécs, I., Fleischmarkt 2. sz. díjmentesen szállít mindenhol 6 üveggel 540 koronáért, 3 nagy üveggel 480 koronáért.

Aspirin-Tabletták

(A Késlelmetlenség Társaságának készítése)

Hogy bizonyos legyen az ember, hogy csakugyan a valódi Aspirint kapja, mindig Aspirin-Tabletta formában kell, hogy kérje. Ezek eredeti csomagolásban, 1 üveggel 20 fégrammos tablettával K. 1.20-ért, kaphatók. Minden egyes tablettát rajta van az Aspirin szó.

Ferdenleithner vorm. Friedr. Bayer & Co.

Großfeld und Leberkußen
D. Mühlheim am Rheine

(Egy népszerű. A „Moll-féle” alsó borszesz” által a betegeknek egy ép oly gyógyhatású, mint ócsó szer nyújtatik közzvényes és csuzos bántalmaknál, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utasítással együtt k. 2. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító által, Bécs, I Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerterekben és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kéréndő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

KOZGAZDASAG.

A „Hermes” Magyar Általános Váltófőzlerésztársaság, Budapest, heti jelentése a tőzsdéforogalmról és a pénzügyről.

Budapest, 1913. január 9.

A legutóbbi hét folyamán a londoni békétárgyalások egyes fázisai voltak leginkább hatással a tőzsdé irányzatára és amíg a béke gyors megkötését remélték, a jövő alakulását is a legnagyobb optimizmussal ítélték meg. — Majd midőn a béke tárgyalások menetében fennakadás állott be, és azok teljes megszakításáról, sőt a háborúnak újból való kitöréséről is tartottak, ismét pesszimizmus kerekedett felül. — Bár sem a béke ügye eddig nem jutott dűlőre, sem pedig a túzott pesszimizmus nem nyert igazolást, a jelenlegi helyzetet, annak reményében, hogy a nagyhatalmak közbelépése a békét végre mégis meg fogja hozni, ismét kedvezőbben vélik megítélhetni és így az irányzat ismét barátságosabb a tőzsdén is.

Eme barátságosabb irányzatot némileg előmozdította a pénzügyi piac valamivel enyhébb helyzete is, és jóhatással volt a budapesti tőzsdé irányzatára a külföldi tőzsdék szilárdabb irányzata.

A forgalom az egész idő alatt ugyan minimális volt valamivel élénkebb üzlet csak a vezető papirokban fejlődött ki. Ezek közül egy mint a mult hetekben is, magyar hitel, rimamurányi és államvasut részvények iránt mutatkozott leginkább érdeklődés, míg a helyi piacon főleg közuti részvények, az ipari papírok közül pedig szénpapírok, valamint magyar okoripari részvényekben fejlődött ki üzlet, és némi érdeklődés mutatkozott, magyar ruggantatárügyári, Ganz-Danubius és Dasioc tanningári részvények iránt.

A járadékpiac is elég élénk volt; a 4%-os m. koronajáradék tartott árfolyamon képezte forgalom tárgyát.

IRODALOM.

— A Teozófia új-évi száma új alakban dadzag és érdekes tartalommal jelent meg. A „Renikarnació”-ról szóló rövid parabola kétségbevonhatatlan állatúsággal és tömören állítja be ezt a kényes és nehéz témát. Dr. Fr. Hartmann „A Teozófia kultúra alapja” című cikkben vonzó és népszerű modorban tárgyalja a Teozófia lényegét, előfeltételeit, célját. Gastou Polák a „Lélektudományról” szól, ugy amint azt keleten évezredek óta tanítják, kiegészítéssel és betetőzéssel annak, amit mi nyugatiak „Lélektan” alatt értünk. Besant, „az ember hét princípiuma” című művének első fejezetét kapjuk, a megismerkedünk az emberi szervezetenek a fizikain túllévő spirituális részével, az okkultizmus tanai értelmében stb. Hírek a teozófia, okkultizmus, spiritizmus világából, a szakirodalom ismertetése, olvasók rovata stb. egészítik ki a tartalmi részt. A „Teozófia” előfizetés egy évre 6.— kor. fél évre 3.— kor. Mutatónyasámat szívesen küld a kiadóhivatal, Budapest, IV. Ferenciek-tere 4. III. em. 10. szám.

— „Házassági Szemle”. Igén gazdag tartalommal jelent meg a Dr. Gerő Ernő budapesti ügyvéd szerkesztése alatt álló

„Házassági Szemle“ legújabb száma. A legkülönösen a házasságkötés és válás problematikusság és reformkérdéseiről, valamint a nemi kérdés több oldalú jogi megnyilvánulásáról és a törvénytelen apák védelméről foglalkozik. Ezenfelül a válás, a gyermek- és nőtartás, valamint a házassági felmentések eseteit gyakorlati szempontból tárgyalja. A rendkívül érdekes folyóiratnak, mely általában a családi és házassági lét jogi, orvosi, szociális és szexuális kérdéseit tárgyalja, előfizetési ára egész évre 4 (négy) korona. A „Házassági Szemle“ kiadói hivatala Budapest, VII., Rákóczi-ut 68. sz. a. van.

29/1913. szám.

Pályázati hirdetmény.

Kula községben megüresedett III-ik irnoki állásra pályázatot nyitok.

Az állás évi 800 korona fizetés és 120 korona lakpénzzel van javadalmazva. Felhívom pályázni öbajtlókat, hogy szabályszerűen fejszerelt kérvényeiket **folyó évi január hó 25-ig** hozzám adják be.

Kula, 1913. évi január hó 2-án.

Dr. Buday,
főszolgabíró.

As új „**BERSON**“ gummiszerok

hírhírege gummi-szerok, de van bismingal tartósebb
keverésébe nyitva, hogy egy mint a hár.

As új „**BERSON**“ gummiszerok postrege olyan a szine és formája, mint az Ón és borsarkának, alakjának művésies kiválóan reaktív elegáns, minősége kiválóan tartós és pehelykőnyá.

As új „**BERSON**“ gummiszerok megóvja cipőjének bőrszerkét az elferdítésébe, cipőjét állandóan elegáns, hírhírege formájában tartja meg és nagy rugalmasságánál fogva védi az Ón idegeit és hárgörökét.

A számos, teljesen értékesen versenygyártmányak oéja az, hogy a mintájára utasításával és hasonhangságu elnevezéssel a t. e. kőbőrszerket félrevezesse.

A valódi új „**BERSON**“ gummiszerok elegáns aranydohosba van csomagolva, amelyen a szó „**Berson**“ világosan olvasható. Ásonkivül mint az valódi új Berson-gummiszerkon látható az itt ábrázolt gyári védjegy melyre különös figyelem fordítandó.

Kérjen határozottan cipőjék eszel a védjegygyol ellátott „**BERSON**“ gummiszerket. Csak saját cipőjeze vagy cipőkereskedője által orváltesse cipőszarkára és saját érdekében utasítson vissza minden más gyártmányt.

Bersonművek, Budapest, VII.

NYILTÉR.*)

Az önvád jajsavát

halljuk napról-napra számtalan változatban. Különösen fájdalmasan hangzik akkor, amikor idült bajok fölbrezsztik az emberben azt a tudatot, hogy könnyen segíthetett volna magán, ha idejében tett volna valamit a baj ellen. Ez mindenekelőtt az elhanyagolt hurutra nézve áll. A ki friss hurutja ellen azonnal használ Fay féle valódi sodenit, annak a hurutja nem lesz kronikus. De kronikus hurut ellen is használ Fay valódi sodenija, a melyet nem lehet eléggé ajánlani. Kérjen azonban nyomatékosan Fay-féle és utánzatokat utasítson vissza.

Kalodont
FOG-KRÉM és SZAJVIZ
antisepticus, kellemes izü.
24 év óta ajánlják állandóan orvosok és fogorvosok.

HIRDETÉSEK.

29, kig. 1913. sz.

Pályázati hirdetmény.

Járasomhoz tartozó Turja nagyközségben üresedésben levő községi irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom ezen állást elnyerni öbajtlókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó hó 31-ig** terjesszék be.

Az állás javadalmazása évi 1200 korona, havi előleges részletekben kiszolgáltatandó fizetés.

Öbecse, 1913. évi január hó 3-án.

Dr. Balaton Gyula,
főszolgabíró.

*) Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

BRÁDY-féle
Gyomor-cseppek
ezelőtt Máriacelli cseppek több mint 30 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utólérhetetlenül jó hatása van emésztési zavaroknál, azután pártatlan gyomorrontás, gyomorfégés székrekedés, fej- és gyomorgöresük, émelegés, szédülles álmatlanság, köhika, vérszegénység, sápkór stb. ellen. — Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy üveg K 160, kis üveget — 90 fillér, 6 üveget K 540, 3 nagy üveget K 480 beklüldése után küld franco: **BRÁDY K.** gyógyszerüzára a „Magyar-Királyhoz“ Bécs, I. Fleischmarkt 2., Depot 5. Ügyeljünk a védjegyre, amely a Mariacelli Szüz Máriát ábrázolja, a vöré színű csomagolára és az aláírásra, a mely az oldalt levő kép másolata és utasítunk vissza minden utánzatot.
Kapható: Schubert A. városi gyógyszerüzarában Zombor, a nagy szerb templom mellett.

Legrégibb, legelőkelőbb márka
gróf Keglevich István utóadai
COGNAC
BUDAFOK.
A legbiztosabb szer
INFLUENZA
és fertőző betegségek ellen.

COGNAC
KORHANG
FRANZIA COGNACIÁRA
CSÉB-DRUZIER ES TERSA
CSÉB-KIRALYI SZÁLLÓK.
KAPITKÓTT. 1884-éves.
VEZÉRSZÖRÖNSÉG: RUDA ÉS BLOCHHAYN, BUDAPEST.

Lapunk nyomdájában
TANONC
fizetéssel felvétetik.

A magy. kir. államvasutak

MENETRENDJE

Ervenyes 1912. október 1-jétől.

Budapestről indulás: reggel 7:10 (gyors) 7:45, 12:45, d. u. 2:45 (gyors), 3:20 (gyors), 8:00, 10:10 órákor este

Budapestre é.kezés: reggel 8:10, 9:55, 1:00 (gyors), 1:40 (gyors) este 7:20, 10:00. (gyors). Zomborból Szabadkára 12:58 éjjel (közvetlen Budapest stre), reggel 5:10, 8:52 (gyors) 11:36, 4:18 (gyors) és este 8:59 órákor.

Szabadkáról Zomborba reggel 5 órákor, 10:25 d. u. 1:42, 6:14 (gyors) 6:57 és 12:43 éjjel. Zomborból Dályára reggel 2:11 7:00, 12:20, délután 3:34, 7:31 (gyors)

Dályáról Zomborba 11:49 este, reggel 7:44 (gyors) 10:00, délután 2:45 és 7 órákor. Zomborból Óbecsére 3:10 reggel, 7:45 reggel, és 4:35 délután.

Óbecséről Zomborba 3:44 reggel, 9:10 reggel és 2:33 délután.

Zomborból Újvidékre reggel 2:30 és 6:51 órákor és délután 3:46 órákor

Újvidékről Zomborba reggel 2:17 és 7:51 órákor és délután 1:55 órákor.

Zomborból Bajára reggel 3:30, 6:45 órákor, délután 12:30 és 4:23 órákor.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 8:03 órákor délután 1:00 és 4:50 órákor.

Újvidékről Titrle reggel 6:54 és délután 5:25 órákor.

Titrlel Újvidékre reg. 3:32 és d. u. 1:50 órákor.

Bácskeletegyről Újpalánkára reggel 7:10 délután 3:15 és 7:47 órákor.

Újpalánkáról Bácskeletegyre reggel 2:49, 8:04 és délután 2:13 órákor.

Szabadkáról Óbecsére reggel 4:37, 1:38 és 7:10 órákor este.

Óbecséről Szabadkára reggel 4:10, 7:26 és délután 1:10 órákor.

Csanávérről Nagyfénye reggel 5:15, délután 12:13, 5:30 és 9:20 órákor.

Nagyfényről Csanávérré reggel 7:00, délután 2:20, 6:11 és 9:57 órákor.

Szabadkáról Bajára reggel 5:05, 10:36, délután 2:20, 4:43 és 7:32 órákor.

Bajáról Szabadkára reggel 5:12, 7:53, 10:24, délután 4:43 és 7:32 órákor.

Óbecséről Újvidékre reggel 4:20, 9:30 és délután 3:45 órákor.

Újvidékről Óbecsére reggel 4:32, 9:15 és délután 4:53 órákor.

Halsáról Bácsalmásra reggel 3:58, délután 12:27 és 5:35 órákor.

Bácsalmásról Halsára reggel 3:52, déli 12 és este 8:30 órákor.

Bácsalmásról Regőcérre reggel 6:20, délután 3:30 és este 8:40 órákor.

Regőcéről Bácsalmásra reggel 2:36, 9:40 és délután 6:20 órákor.

Szabadkáról Újvidékre reggel 1:02, 5:20, 10:30 (gyors), d. u. 1:44, 5:35 és 6:43 órákor (gy.).

Újvidékről Szabadkára reggel 4:23, 7:55 (gyors) 10:40, délután 4:29 (gyors), 7:32 és este 11:33 órákor.

Szabadkáról Szegedre reggel 2:56, 6:15, 9:44 és 10:55 órákor, délután 1:30, 6:53, 11:05 órákor este.

Szegedről Szabadkára reggel 2:58, 8:14 és 11:30, délután 3:12, 4:40, 6:58, 10:30 órákor

Szabadkáról Cserevka-Ujgombosra 4:42 reggel, 2:15, 7:17 d. u.

Ujgombos-Cserevka Szabadkára 3:05, 11:03 reggel, 4:08, d. u.

Szegedről Zentára 4:00 reggel, 1:28 délután. Zentáról Szegedre 6:30 reggel, 3:30 délután.

Ujgombos-Bácsordas-Palánka 5:41, 8:08 reggel és 8:24 este.

Ujpalánka-Bácsordas-Gombos 5:21 reggel, 1:15, 5:00 d. u.

Zombor-Apatin-Ujgombos 7:54, 12:54 és 4:30 délután.

Ujgombos-Apatin-Zombor 4:13 reggel, 12:48, 7:24 este.

Baja-Bezdan-Zombor 8:17 reggel, 12:39, 5:05 délután.

Zombor-Bezdan-Baja 8:26 reggel, 9:00, 5:45 délután.

Milliók használják

köhögés,

rekedség, katarrus, elnyájkasodás és górs ellen a

Kaiser-féle mellekaramellakat

a „3 lenyövel“

6050 köj. hitelesített bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól biztosit a biztos :: eredményl. ::

Csomagja 20 és 40 fl., adagját 60 fl.-ri kapható Tárcazi István, Illin Dezső, Schubert I., Mihajlovics István és Vuits István gyógyszerárakban Zomborban; Gebauer E. gyógyszerár Bács Kleiner D. gyógyszerárban Bácszentiván.

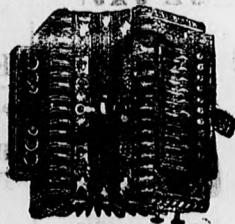
Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

Stowasser J.

es. és kir udvari szállító, színházak, zenedék, hadsereg stb. szállítója, a Rákóczi-tárogató és a Hangfokozogórenda feltalálója Budapest, II., Lánchíd-utca. Gyár: Ontóház-utca 2. Ajánlja saját gyárból készült húros-, vonós-, fuvó- és ütőhangszereit és azok alkatrészeit, valamint quilt tisztárukat. Gint: dük 3, 4, 5, 6 főtől feljebb, legjobb felismerés szerint. - Tárogató részéről, új-estét billentyűvel és iskolával 30 főtől feljebb. Harmonikák legjobb erős, épívesztéhatatlan hangokkal 250, 3, 4, 5 főtől feljebb. Különböző méretű hangversenyharmonikák, saját minták Stowasser, a hangfokozó gerenda feltalálója, mely által bármely hegedű vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és tágabb hangot nyor (biztos siker) hegedűbe javítással 4 fnt. Harmonium világírú, legjobb gyártmány 65 főtől feljebb. Javítások az összes hangszereken, különösen, szakszerű pontossággal, j u t a n y o s áron. - Zenekarok teljes felszerelés előnyös feltételek mellett, jutányos árban, elismert jó minőség. A legtöbb katonai zenekar szállítója.

Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszergyára. Általánosan a leg-szolidabb kiszolgálásról elismerve. Arjogysák kívánatra ingyen és bérmentve.

Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszergyára. Általánosan a leg-szolidabb kiszolgálásról elismerve. Arjogysák kívánatra ingyen és bérmentve.

WASHALL legjobb mosószer Washall Company Wien

Főraktár: KLEIN VILMOS & TÁRSÁ CÉG, ZOMBOR.

Horgony-Syrup, Sarsaparilla, Horgony-Liniment, Horgony-Pain-Expeller, Horgony-Vas-Albuminat

Magyarországi raktár: Török József Budapest.

Specialista Cs. és kir. szabad. KELETI-féle SÉRVKÖTŐK pneumetikus gummi pelottával a legtekélyesebbek! Haskötők hőlgyek és urak részére minden al esti betegség és lógó has ellen. Gummi göröcsér harisnyák. Műlábakat és műkezeket amputáltak részére. Testegyenestítő járó- és támgépeket Mű- és támasztó FÜZÖKET. Egyenestartókat ferdénfőttek részére, valam. betegápoláshoz tartozó összes cikkeket készít a technika legmodernebb elvei szerint a legutányosabb gyártárak mellett. KELETI J. os. és kir. szabad. sérvköttők és testegyenestítő gépek gyára. Bpest, IV., Koronahereg-utca 17. v. Legújabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Alapítva 1878. Telefon 13-76.

1913 Megjelent 1913 A MAGYARORSZÁGI SZÁLLODÁK, VENDEGLŐK ÉS KÁVÉHAZÁK CÍMTÁRA II. ÉVFOLYAM 1913. ÉVRE. Tartalmaz 1200 helységről: 2286 szálloda címét, 11,239 vendéglő címét, 2260 kávéház címét. Pontos! 15.785 címet! Megbízható! A címtárban jelölve van a tulajdonos neve, az utazók címe és berendezése, világítás, fűtés, étkezés, szállodai szobák száma. A helység lakosainak száma, vasút, posta, távíró és telefon állomás, gyógyfürdők stb. árak. ÁRA: 10 korona. Megrendelhető a Magyarországi szállodák, vendéglők és kávéházak címtára kiadóhatalánál: BUDAPEST, V., Fényesy utca 14. 1913

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyet és aláírását tünteti fel. A Moll A. féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és májbetegségeknél, gyomorgörcs és gyomorfájás, rögzített székrekedés, májbanfalom, vérhányás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jales hárszernek gyűzedekek óta mindig nagyobbu elterjedést szerzett. Ára egy lepedőért eredeti dobozoknál 2 kor. Hamis tákok tövényileg fenyítettnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyet tünteti fel és „A Moll-féle sószesz” nevezetesen mint fádalomestlapító bedörzsölési szer köszvény, osz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesebb népszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.

Moll-féle gyermek szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és nőiszappan, a bír gyökeres gondozására és ápolására új gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darab 1 korona 80 fillér. Minden darab gyermekszappan Moll A. féle védjeggyel van ellátva.

Főszétküldés: **Moll A. gyógyszerész os. és kir. udvari szállító által** Bécs, I. Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta utánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

VIRÁGHÓ

új módszerű, tudományosan dolgozott **kéz- és arc-krém.** A jelenkor hygienikus legjobb pipere-szer. Tubus 80 fill. Döbön K 1-80 Mindenhol kapható.

Fiatal ügyes segéd

a gyarmatáru vagy fűszerszakmából, magyar, német és szerb nyelvismeretekkel **finom különleges üzletbe felvétetik.** Csak elsőrendű referenciákkal rendelkezők küldjék ajánlatukat, magyar és német nyelven „Jövő” jelige alatt a kiadóhivatalba.

Grand HOTEL ESPLANADE

a Szent-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben. A modern technika legújabb vívményainak alkalmazásával teljesen újonnan épült hat emeletes szálloda pazar fényel berendezett 250 szobával.

Előrangú étterem és kávéház Penziórendszer is. Kereskedelmi utazók és fürdőzőknek igen alkalmas. A vonatokhoz saját autojáratok. Villamos közlekedés minden irányban. — Mérsékelt polári árak. Szives pártfogást kér **Pallai Miksa,** igazgató tulajdonos. Uri és női fodrász a hátsón.

„Hungaria“-fürdő ZOMBOR.

Gözfürdő:
Uraknak: naponta reggel 5 től 6 u. 1-ig, szombaton egész nap.
Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig dé után 1 től 2 óráig 6-ig.
Kitűnő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják. A meleg vizm dence naponta kétszer kimosva 6-állandóan friss viz.

„OLLA” GUMMI
bebizonyított legjobbu higiénikus különleges ízű. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen. OLLA gummigyárát. Wien/Praterstrasse 97

„OLLA” GUMMI
GUMMIT több mint 2000 orvos mint a legmegbizhatóbbat ajánlja. A kórházokban kiegészített OLLA receptantáblákkal az elpusztító helyeket jelölik. Ára 4. Gés 8K. tucatzárért

Kedvelt minőségek: 1203 sz. tucatzárja 6 korona, 1204 sz. tucatzárja 8 korona. Mintagyűjtemény 12 drb válogatva 5 korona. OLLA gummi a legelső szaktekintélyek által van megvizsgálva és legjobbnak minősítve Ol gy. s. sz. 3855. OLLA gummi saját eljárás szerint készítve és törvényileg védve van. O. K. I. K. 25.420 és 35.789

Zomborban kapható: Schubert Arnold, Tárcazy István, Wancsek Béla.

„NIGRIN”

a legjobb cipőkrém az egész világon. Az eddigi világhírű wiksnek vitriol nélkül gyártása is. **ST. FERNOLENDT, WIEN, III.** os és kir. udvari szállító **80. éves gyári-fennállás.**

Háztartásban legolesőbb savanyuviz, az ideális tisztá bakterium mentes, sziklából fakadó szénsavval telített **PÉCSI TETTYEI kristálytisztá ÜDÍTŐ ÉS BORVIZ** kiváló jó és kellemes izú asztali viz. **Óvszer fertőző betegségek ellen.** Kapható minden fűszerüzletben és vendéglőben. Képviselet: **ARNOVLYOVICS DUSAN** keresk. ügynökségénél ZOMBOR. Főraktár: **MAKARITS ISTVAN ZOMBOR, Korzó.**

ÓH JAJ! Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatáúak **Egger mellpasztillái** az étvágyat nem rontják és kiténő ízűek. Doboza 1 és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér. Kapható gögtárakban és drogeriákban. Fő- és szétküldési raktár: **Dr. EGGER LEÓ és EGGER I. Budapest, VI., Réval-u. 12.** Kapható: Zombor: Mihájlovis István, Schubert Arnold, Tárcazy István, Vuits Samu gyögtárakban, Fehér István drogeriájában. Kapható minden gyógyszerárban.

ÉLJEN! Egger-mellpasztillái csak hamar meggyógyított!

Nagy SZALLODA BUDAPEST, III. ZSIGMOND-UTCA 38-40. Telefon 130-35.

Grand HOTEL ESPLANADE a Szent-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben. A modern technika legújabb vívményainak alkalmazásával teljesen újonnan épült hat emeletes szálloda pazar fényel berendezett 250 szobával. Rézburor, központi gözfűtés, minden szobában hideg-meleg viz, villanyvilágítás, Lifttek, külön olvasó-, társalgó-, író-szobák stb.

Előrangú étterem és kávéház Penziórendszer is. Kereskedelmi utazók és fürdőzőknek igen alkalmas. A vonatokhoz saját autojáratok. Villamos közlekedés minden irányban. — Mérsékelt polári árak. Szives pártfogást kér **Pallai Miksa,** igazgató tulajdonos. Uri és női fodrász a hátsón.

Oblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban.

